

ALT: – Sziasztok! Auróra vagyok. Ez alkalommal Szabó Borkával, alias Robin O’Wrightlyval fogok beszélgetni arról, hogy neki milyen írónak lenni. Hogyan tudja menedzselni az idejét, milyen társszerzőnek is lenni, ugyanis Krencz Nórával írtak egy könyvet közösen, illetve beszélgetünk még a könyvkiadás helyzetéről a mai Magyarországon. Valamint arról a számos könyvről, amit már megjelentetett. Úgyhogy ma is érdemes velem tartanotok.

1. (00:32)

ALT: – Ugye azt mondd magadról, hogy ilyen „abszolút egyedi stílusban” alkotsz. Ez szerinted miben nyilvánul meg?

ROW: – Igazából ezt nem is én mondom magamról.

ALT: – Legalábbis nekem ezt írtad.

ROW: – Mert nekem mondták. Különbén én is tudom, hogy egyedi módon alkotok, de sokan mondják azt, hogy ilyet még nem olvastak tőlem. Vagy nemcsak tőlem, hanem egyáltalán. Vagy azt, hogy olvassák ugye sorban a könyveimet, nemcsak a humorost, hanem a

komolyabbakat, meg az ifjúságit, meg most, ami kijön majd, a családtörténetit is. És azt mondják, bármilyen stílusban is írok, mindenhol látni, hogy én írtam. Van egy egyedi hangom. Nyilván ezt én is érzem, de tényleg látszik az olvasók szempontjából is... és ez tök jó.

ALT: – Bármilyen kiadványodat kinyitják, és te szólalsz meg a lapok közül. Ez abszolút tök jó!

2. (01:39)

ALT: – Ez egy olyan kérdés, hogy szerintem minden író találkozik ezzel, aki interjút ad. Szóval, hogy jött nálad az írás? Mikor gondolkodtál el azon, hogy te egyszer író leszel?

ROW: – Ez azért jó, mert a napokban írogatok össze magamnak ilyen... pamfletet, vagy nem tudom... saját, hogy mikor kezdtem el, és próbálok visszaemlékezni rá. Jó is, hogy ezt így tudatosítom magamban. Igazából 12 éves koromban van egy olyan emlékem, hogy írtam egy ilyen kisregényt. Vonalas, lila... nagyalakú, vonalas, lila füzetbe írtam. Volt egy munkacíme, hogy 7. parancsolat. De amúgy... igen. Nem volt a korosztályomnak megfelelő

irodalom. Erotikus könyv volt. Erotikus thriller, 12 évesen. És hát a cenzorom nem hagyta jóvá a közlését. Szét kellett tépni és bedobnom a kukába.

ALT: – *Ó! Egy mű halála.*

ROW: – Igen. De igaza volt. Az édesanyám volt, és teljesen igaza volt. Meg kell tanulnia minden gyereknek azt, hogy hol vannak a határok. Viszont a mai napig ő a legjobb háttérharcosom, aki támogat. Azóta megírtam azt a könyvet, mert emlékeztem rá, tehát maga a könyv megmaradt a fejemben. Azért, mert széttéptem, még ugyanúgy bennem volt, és újra tudtam írni. Jobban, mint egy 12 éves gyerek. Úgyhogy én igazából hasznosnak tartom, hogy ez történt. És ezzel kezdődött el az írás, mint olyan. De sokáig utána nem írtam. Nemcsak ez, hanem az ember kamaszodik, és más vette el a figyelmem. 14 évesen aztán elkezdtem verseket írni. Aztán ugye az abszurd humor engem megérintett, az angol humor, Monty Python. Nagyon megszerettem.

ALT: – *Igen.*

ROW: – Meg a Holló Színház. Ez a magyar változata volt. Akkor elkezdtem ilyen humoros szkitekét írni, jeleneteket, meg novellákat. Abszurd, örkényi, groteszk, meg már

morbidba hajló, kis novellákat. A mai napig megvannak. Én nagyon betegtől kezdve az elviselhető humorúig próbálgattam a lehetőségeimet. Ezt a baráti körömben díjazták, meg középiskolában. Tehát ez már gimiben volt, ott részt vettem ilyen pályázaton, megnyertem, de igazából nagyon komolyabb figyelmet nem kaptam. Utána jött a pályaválasztás, a grafika mellett döntöttem, az írás háttérbe szorult. De évekkal később tanultam újságírást is, néha azért írogattam cikkeket, meg kellett is. Volt egy ilyen... akkor ki kellett menni Olaszországba egy bedekkert írni róla. Azt például én írtam meg. Tök jó, mert nem újságíróként küldtek ki. Nem volt újságíró, aki kimenjen, és tudták, hogy én szeretek írni, meg tudok is, és végül engem küldtek ki.

ALT: – Az tök jó.

ROW: – Ettől függetlenül vagy 10 évig nem történt semmi. Aztán elkezdtem egy újságnál dolgozni mint grafikus. És írtam egy levelet... az újságon belül valaki írt levelet, és arra válaszként. Annyira megtetszett a főszerkesztőnek, hogy betette a lapba, de nekem nem szólt.

ALT: – Akkor meglepetés volt.

ROW: – Ūristen! Mit keres ott az írásom? Azt mondta, hogy annyira jó volt, hogy berakta. Onnantól kezdve elkezdtem mint újságíró funkcionálni; cikkeket írtam, interjúkat csináltam. Bevallom, ezt annyira nem szeretem. Jobban szeretek válaszolni a kérdésekre, mint kérdéseket feltenni.

ALT: – *Akkor jó helyen vagy! Én úgy érzem.*

ROW: – Abszolút. Leginkább az, hogy mindig az jut eszembe, hogy „Mit kérdezzek? Mit hagytam ki?” Ettől függetlenül élveztem, és tök jó beszélgetések voltak. Ez ilyen művész... közéleti és művészeti, kulturális havilap volt. Akkor így szép lassan közeledtem az íráshoz, mert közben verseket, haikukat írtam, elkezdtem novellázni megint. Visszatért ez a dolog. Aztán apukám elhunyt. Ő grafikus és képzőművész, meg iparművész volt, meg ő is írt egy könyvet. Azt én kiadtam, vagy így kiadóban kiadtam. Elkezdtem dolgozni egy kiadóban mint kiadványszerkesztő és grafikus. Tehát a szakmám az a grafika eredendően. Úgy kezdtem el dolgozni. Közben apukámnak a könyvét kiadtuk... Valahogy így az is... Ugye ő elment, meg, hogy ő megírta a könyvét és kiadtuk, adott egy löketet, hogy én is írhatnék egy könyvet. Először az volt, hogy róla. De annyira nem jött semmi, csak a cím volt meg, meg a borítót megterveztem, de hogy így nem

jutottam tovább. Valahogyan nem tudom eldönteni, hol így írom, hol úgy, mert mindig máshol jut eszembe, de a fájlok szerint 2010-ben, de szerintem 2009-ben, de lehet, hogy 2011 volt. Beugrott egy kamaszkori, ilyen gimnazista kihívás, *challenge*. Ma már *challenge*-nek hívják, de régen kihívás volt.

ALT: – *Igen, kihívás, lánykori nevén.*

ROW: – Igen, lánykori nevén kihívás... Ilyenkor szoktam elmászkálni. Ezért tartok magamnál sűgőt, hogy ne mászkáljak, de már máshol vagyok. Az, hogy a barátnőimmal elkezdtünk íróversenyt csinálni egymás között. Az egyik barátnőm írt egy ilyen tök jó szatírárt. Hasonlót ahhoz, amit később én felnőttként írtam. És hát elolvastam, aztán jó kritikus módjára lehúztam, mint a... Nagyon lehúztam szegényt. Erre kaptam azt válaszul, hogy „Akkor írd jól jobbat!” Húsz évvel később beugrott...

ALT: – *És ilyenkor mit csinálsz?*

ROW: – Megírtam. A barátnőm, aki azt mondta, hogy írd jól jobbat, de nem ő írta, ez ilyen ötösfogat volt. Ebből hárman, az egyik írt, voltam én, meg ez a barátnőm. Na, az a barátnőm, aki megvédte a másik barátnőnket, hogy ne szúrjam le, ő mondta, hogy írd jól jobbat. És ő mondta, azt

nekem, hogy „Úristen! Add már ki, mert olvasni akarom!” És ő volt végül is a legelső olvasóm. Akkor ezt a 2010-ben írtam, ezt így lefixálom. A fájl... 2010 októberében... mert megnéztem a létrehozási dátumot, és abban volt. Mert már én sem tudom. Azt tudom, hogy 20 nap alatt írtam meg 2010-ben a könyvet. Aztán 2011-ben próbáltam e-bookot csináltatni belőle, de az így belefűlt az érdektelenségbe. Aztán ő 2015-ben, októberben jött hozzám, hogy „Add már ki, mert el akarom olvasni könyvben!” És akkor kiadtam. És onnantól számítok kiadott írónak. Mert onnantól kezdve volt egy ilyen, hogy elvesztettem akkor a munkámat, és annyira bepörögtem ezen, hogy elkezdtem írni. Utána kiadtam ezt a könyvet. Következő hónapban megírtam a következő könyvnek egy krimi, egy ilyen lélektani krimi. Azt később adtam ki. Novemberben megírtam egy családregényt. Elkezdtem sorban írni a könyveket háromig. Aztán megálltam.

ALT: – Ezek a történetek már korábban ott voltak benned? Mármint azt tudom, hogy a barátnőd... az összes?

ROW: – Igen. Ez olyan, hogy 20 évig nyugszol, semmit nem csinálsz, mással foglalkozol. Addig valószínűleg gyűlt bennem egy csomó történet. Innen-onnan csipegettem a témát, meg úgy kumulált bennem a dolog. Egyszer csak

kijött. Az egyik, mondjuk az már megvolt, csak nem kiadva. Aztán jött a krimi. Az is úgy kipattant. Ki akart jönni. Utána nálunk a családban beállított a nagybátyám, az apukámnak az öccse, és elkezdtünk beszélgetni. És kipattant egy családi história. Amit én majdnem... akkor 37 éves voltam... el kellett gondolkodnom, hány éves is lehettem. Régen volt. 37 évesen akkor gyakorlatilag majdnem 40 évig hazudtak nekünk. És amikor ez kiderült, akkor bekattantam, és arról is írtam egy könyvet. Az fog megjelenni pár nap múlva e-bookban. Remélhetőleg jövőre tényleg papírformában. Ha kell, akkor kézzel nyomtatom rá, de könyv lesz belőle, ha addig élek is! Úgyhogy igazából így. És érdekes, hogy megvoltak ezek a könyvek, és annyira lelkileg megviselt ez a harmadik könyv, ami most fog megjelenni, hogy előkészítettem a 4. könyvet. De megálltam, hogy eddig bírtam, én most pihennék. Utána voltak életesemények, amik elfordítottak az írástól, mert nem volt rá időm, meg nem arra fordult az élet kereke. És gyakorlatilag egy évig olvastam, és megint beültem így gyűjtögetni. Azt szoktam mondani, amikor nem írok, akkor gyűjtögetek. Valamit mindig összeszedek a környezetemből, vagy valami forr bennem. És 2017-ben egy barátommal találkoztam, aki szintén író. Így ismerkedtünk meg. Közben könyvkiadónak is dolgoztam,

szóval elég hosszú időszak ebből a kumulálódásból arra az időszakra esett, amikor könyveket adtam ki. Mindig kaptam egy ilyen löketet, hogy könyv, könyv, könyv! Mindenhonnan jött a könyv.

ALT: – Tehát egy ilyen könyvvilágban éltél tulajdonképpen.

ROW: – Abszolút! Gyerekkoromban is, mert apám és anyám rengeteget olvasott. Mi abban nőttünk fel, hogy a legjobb barátunk egy könyv. És mindig rengeteget olvastunk. Apámnak egy többeszes könyvtára volt. Gyakorlatilag úgy nézett ki csak egy fal a szobából, hogy könyv a tetejétől az aljáig, jobbról balra, végig könyv. Tényleg. Faltól falig. És nekem ez volt a természetes. A mai napig gyűjtöm is a könyveket. Én nem vagyok könyveladogató. Ha egyszer jön a könyv, az nálam marad.

ALT: – Én is ilyen vagyok abszolút!

ROW: – Én nem is bírom, hogy ne legyenek könyvek. És ebből kifolyólag ugye a felnőttkorom is. És úgy, hogy hatottak is rám a könyvek, belém ivódott, hogy kell egy saját könyv is. De ugye, amíg olvastam, addig nem írtam. Eljött az az időszak, amikor ez a barátom megkeresett, elkezdtünk beszélgetni, s mondta, hogy van neki egy módszere. Pontosabban nem az övé, hanem a Talentum

Mobile módszere, az egyik író társunké, hogy mindennap írj egy mondatot. Ez lehet egy mondat, egy bekezdés, egy egész fejezet, egy szó, vagy bármi, amivel folyamatosan mindennap tartom azt a ritmust. Vagy frekventáltan heti egyszer, amikor ráérsz, hogy „Én akkor most írok”. Az most lehet bármi, de a könyvemhez hozzászatom, vagy novellámhoz, vagy a versemhez. Ez ad egy ilyen rutint. És elkezdtem írni. Megszületett az ötödik, hatodik, hetedik, nyolcadik, kilencedik, tizedik, tizenegyedik, tizenkettedik, tizenharmadik, tizennegyedik vagy még egy rakás könyv. Egy év alatt 12, és akkor ezeket félretettem. Tehát ezek még... a nagy részük még kiadás előtt van. Írtam egymás után. Jöttek ötletek, abból született két hét alatt egy könyv. Akkor volt a NaNoWriMo, tehát a National Novel Writing Month, a Nemzeti Regényíró Hónap. Minden novemberben tartják, és akkor 30 nap alatt meg kell írni egy regényt. Nem kell, csak ha szeretnéd. Ez egy kihívás. Te leülsz november 1-én, felállsz november 30-án, és ott egy 350 oldalas könyv. Én meg is írtam egy könyvet így. Minden évben, tiszteletére ennek a NaNoWriMo-nak, november 30-án kiadok egy könyvet. Úgyhogy most is ki fog jönni egy.

ALT: – Ez szuper! Akkor megvan az ösztönzés. És ez biztos olyan, hogy gyakorolsz... vagyis nem is az, hogy gyakorolsz, csak hát az élet meg a napi rutin sok időt elvesz. És az embernek meg kell erőszakolnia magát, hogy akkor most leülök és írok, mert erre kell időt szakítani. Én is így vagyok vele, hogy kell egyfajta rendszernek lenni. Lehet, hogy most csak egy féloldalt írok, de lehet, hogy egy egész fejezetet megírok egyvégtében. De kell, kell egy rendszer szerintem is.

ROW: – Igen. Bár most van egy időszak megint, hogy nem írok. Most inkább olvasok, meg dolgozom, meg munkát keresek, meg van egy vállalkozásom. Ez így elveszi az időt. De valamikor egyszerűen elindul a „harcimalac” és akkor írnom kell. Meg tényleg annyi könyvem van, hogy most le is állhatnék az írással, akár két-három évre is, és csak könyvet kiadni, mert annyi van. De nem, persze szeretnék írni, mert ez bennem van.

ALT: – Abszolút! Meg tetszik ez a fogalom, hogy gyűjtögetés. Vannak, kellenek ilyen időszakok is, amikor az ember gyűjtöget, hogy legyen egy következő lépcsőfok az íráshoz.

3. (16:09)

ALT: – Másként nyúlsz-e ugye a szöveghez íróként, lektorként, tördelőszerkesztőként. A kérdés még megvan.

ROW: – Igen. Azt meg kellett tanulnom, hogy másként nyúljak hozzá, de szerencsés vagyok, mert annyira feledékeny a formám! Tényleg, mint Szenilla „Ússz és evez, ússz és evez!”, hogy a saját szövegeimre én is szövegvak tudok lenni. De, ha eltelik egy bizonyos idő, akkor én azt elfelejtem, vagy inkább elhomályosodik annyira, hogy megint új szövegként tudjam érzékelni. Mások szövege pedig annyira különbözik az enyémtől, tényleg annyira egyedi... azt mondják, annyira egyedi hangom van, hogy senki más nem ír így. Tehát könnyű számomra elvonatkoztatni a kapott szövegtől. És hát az is olyan, hogy szerkesztőként ugye elolvasom többször is, akár négyszer, ötször. Akkor szövegvakká válok, tehát olyanná, hogy az agyam automatikusan kidobja a hibás részt. És ezt már nem látom. És ha be tudom vállalni úgy, hogy szerkesztés, és eltelik másfél, két hónap és aztán korrektúrázom, akkor azt ugye el tudom vállalni. De egyébként mind a kettőt nem szoktam pont emiatt. Viszont a többi; a tördelés, a borítótervezés, ilyesmik,

reklámanyagok, ezek ettől függetlenül mehetnek. Ezek nem függenek a szövegtől.

ALT: – Na, az tök jó!

ROW: – Ezt el tudom így különíteni. Muszáj is, mert szerkesztő is másként dolgozik, meg a korrektor is máshogy olvassa a szöveget. Ha a kettőt összekeverjük, abból hibák lesznek. Sajnos muszáj volt megtanulni.

4. (18:04)

ALT: – És van-e valamilyen taktikád, amit alkalmazol írás közben? Egyáltalán csend és nyugalom kell neked, vagy lehet egy kis nyüzsgés is?

ROW: – Mindig változó. Most van egy időszakom, amikor nem írok, mert más dolgom van. Tehát dolgozom, munkát keresek, meg olvasok. Ez a gyűjtögetős időszakom, amikor nem kiárasztom magamból azt, ami bennem van, hanem mindent összeszedetek a környezetemből, akár az olvasmányaimból, vagy amiket látok, hallok, érzékelek. Én hiperszenzomotoros vagyok, ez azt jelenti, hogy érzékenyebb vagyok a környezetemre, mint az átlagemberek. Ezért jobban... tehát, amit be is szerzek

információt, azt rögtön elemezni szoktam. Kicsit lassabbnak tűnök, de valójában azért, mert már kielemeztem a fejemben a végére.

ALT: – Tehát már megemésztetted.

ROW: – Amire más elkezd elemezni, addigra én már kész vagyok vele. Csak lassabb a forrás. Ennek egyébként van biológiai vonzata. Ez ilyen családi vonás. Kicsit máshogy vesszük a.... kicsit lassabb is vagyok. Az az igazság, hogy pont azon gondolkodom, hogy min gondolkodom. Ha az ember elgondolkodik azon, hogy min gondolkodik, akkor megakad.

ALT: – Igen, ez rekurzív. Bocsánat. Szakmai...

ROW: – Igen, amúgy abszolút! Visszagondolni arra, hogy én hogy működöm, az egy plusz gondolat. Általában az van, hogy az agyam már három mérfölddel odébb jár, mint a szám. Úgyhogy néha meg szoktam akadni; „Várjál, várjál, megyek utánad!” Utánamegyek, megcsípem, elmondom.

ALT: – Akkor ezek szerint ez ilyen áldás és átok is egyben.

ROW: – Igen, abszolút!

5. (20:04)

ALT: – Akkor most jön a gonosz kérdésem. Zárójelben még egyszer. Ha választhatnál, mert te annyi mindent csinálsz, hogy te vagy; grafikus, író, szerkesztő, tördelőszerkesztő, korrektor is. Hogy melyiket választanád, ha csak egyet csinálhatnál?

ROW: – Imádom a gonosz kérdéseket.

ALT: – Köszönöm.

ROW: – Főleg, mert engem is elgondolkodtatnak. Nem, ez így komoly dolog. Mert fontos azt magamban tudatosítani, hogy melyik az, ami miatt tűzön-vízen keresztül végig tudnék menni. És az írást választom, noha a rajzolás az régebb óta van velem, mert gyakorlatilag 2,5 éves korom óta rajzolok. Akkor történt az, hogy apukám a rajzomat beküldte az Élet és Irodalom folyóirathoz. És ott megjelent. Gyakorlatilag azóta rajzolok. Mégis az írás az, ami engem úgy egyénileg kifejez. Ahogy rajzolok, az is elég egyedi, de nem annyira, mint az írás. Mert az pótolható. Olyan rajzokat bárki el tud sajátítani, meg lehet tanulni. Esetleg a családom tagjai; a fiam, a lányom, ha rajzol, akkor ők is hasonlítanak, tehát ez örökölhető. Tehát ebből valami lehet még, de az írás az annyira én vagyok, hogy az

pótolhatatlan. Legalábbis a részemről. Ez most nagyon nagyképpően hangzott, de tényleg mások mondják, hogy pótolhatatlan.

ALT: – Hát, egyéni stílusod van abszolút.

6. (21:55)

ALT: – A családotat említetted. Azt mondtad, hogy ők az elsőszámú bétáid. Ez miben nyilvánul meg? Mindig támogattak téged az írásban, vagy voltak esetleg kis nézeteltéréseitek? Ez hogy működött?

ROW: – Abszolút támogató közegben. Nem is tudtam volna ennyi könyvet írni, ha nem állnak mögöttem teljes válszélességgel. Abszolút. Nem is tudom... tehát. A férjem is olvasta minden könyvemet, és ő elég kritikus ahhoz, hogy megbízzak benne. Ha ő azt mondja, hogy ez nem így van, akkor tőle ezt el tudom fogadni. Illetve a gyerekeim, ők az ifjúsági sorozatomban segítettek nagyon sokat. A fiam, gyakorlatilag, mint egy kis szerkesztő. Nem végeztünk gyerek munkát, szóval ne tessenek följelenteni! Vele monitoroztattam. És végül is az egész családdal, amit megírtam, azt hangoskönyvként előadtam, tehát

felolvastam. Rengeteg szerkesztésen keresztülment ezáltal, és a gyerekeim voltak az elsőszámú alanyaim, meg a férjem is hallgatta, meg az anyukám is hallgatta, tehát sokan voltak, akik közben tudtuk javítani. Én is fölolvastam, hallottam, hogy hibás, és már úgy tudtam javítani. A fiam sokat segített abban, hogy ugye ez ifjúsági sorozat, és alapvetően romantikus szál van benne. Tehát van benne egy hercegi család, illetve több család is van benne. De nem akarok spoilerezni, úgyhogy igyekszem úgy fogalmazni. Két fő családnak az egybeolvadása lesz majd a végére. Így hát ilyenformában valamilyen szinten végigkíséri a romantika. Kamaszok vannak benne, kiskamaszok gyakorlatilag 9 évestől 20 éves korig. 20-24... 24 éves is lesz benne, 24 éves szereplő. Ők együtt alkotnak egy nagy csapatot. Ez egy ilyen 15-20 ember maximum. Elég sok. De hát egy dinasztia nem 3 emberből áll. Meg hát ezeknek vannak barátaik, vannak ellenségeik, vannak pártolóik, segítőik. Lesznek benne rendvédelmi szervek. Összesen 70 fős történet.

ALT: – Ez így összetett! Összetett család, összetett történet.

ROW: – Egyébként készítettem mindenféle jegyzetet, meg Excel-táblázatot, meg ilyeneket. De emiatt, mivel romantikus szál van benne, a fiam nagyon erősen, mivel

akkor volt 12 éves, ő teljesen romantikaellenes. Ezt azért nem bánom. Majd eljön az az idő, amikor nem. De ő így letiltotta a csókot. Még a felnőttek sem csókolóznak. Könyörögtem, hogy legalább egy puszi legyen. Megpusztilhatja a családtagot. Meg van benne egy ilyen ártatlan... na jó, nem ártatlan, de kamaszok között puszi. Csak puszi. Így egészen... 7 kötetesre terveztem a sorozatot eddig, és egészen a 4. kötetig nem fog elcsattanni csók. Tehát annyira le voltam tiltva. De, hogy ez jó, mert annyira tele vannak a könyvek ezzel, és már kell egy ilyen tiszta közeg.

ALT: – Igen, abszolút!

ROW: – Nemrégiben olvastam egy olyan könyvet, amiben nincs szerelem, és olyan jólesett, ifjúsági könyvként. A fiam ugye nagy csókellenző, a lányom meg nem. A fiam most 15, de akkor 12 volt, a lányom akkor volt 9, és most 12 múlt.

ALT: – És akkor inkább a fiadnak a tanácsait fogadod meg.

ROW: – Így van. A lányom az nyomul, hogy „Legyen már! Csókolja már meg!” És akkor két oldalról jött az éca.

ALT: – Az a legjobb!

ROW: – Igen. Mondtam, hogy oké, csókos könyv rengeteg van, meg majd írok is, meg a könyvsorozatból egy könyv csak erről fog szólni. Felnőtteknek, csá! A maradék maradjon meg a gyermekeknek ebben az ártatlanságában! Már nem arról szól, hogy az ösztönök viszik őket előre. Nyilván vannak benne felnőttek, akik szerelmesek, de nincs benne tipi-tapi. Inkább a fiam. Ilyen szempontból. Úgyhogy rengeteg segítséget nyújtottak. Nyilván a férjem is. Ha ő nem megy el dolgozni, nincs teljes hátszélességgel hátul a dolgok mögött, és nem adja azt az alapot, amit, akkor nem lettem volna sehol. Tehát ő az alapja mindennek. Egyébként most itt áll a hátam mögött. Nem, komolyan! Ezt mondom mögötte is, előtte is, ezt ő így tudja. Az anyukám pedig a másik. Abban az időben, amikor a sorozat nagy része íródott, konkrétan 5 könyv, akkor vele laktunk együtt. Ő is nagy segítségem volt. Ő is megteremtette azt a háttérhelyzetet, hogy tudjak alkotni.

ALT: – Szuper, igen! Mindig jó, ha az ember mögött van hátszél, meg akik meghallgatják az aktuális nyavalyáit az írónak, meg hát azért tolerálják az író.

ROW: – Egyáltalán most ilyen apró dolgokra gondolok, hogy mondjuk megfőznek. Vagy kimennek a boltba, vagy, amikor nem volt munkám, abban az időben egy évig

egyáltalán, és hát ők dolgoztak. Tehát helyettem is. Nem azért nem volt munkám, mert írtam, hanem azért írtam, mert nem volt munkám. Nem az írás foglalta el a munkát, hanem nem kaptam munkát, és hát akkor már valamit csináljak időközben. És tulajdonképpen az a jó, hogy például mi így egy.... munka világában is nagyjából együtt vagyunk, mert anyukám és még a családból van olyan, akivel együtt dolgozunk. Szöveggondozók, korrektorok. Tehát például tökre jól össze tudunk dolgozni. Van olyan munkafolyamat, amit csak édesanyám csinál, van olyan, amit csak én csinálok, és van olyan, amit a másik családtagom.

ALT: – Tök jó, hogy ennyire össze tudtok dolgozni. Ez szuper. És hogy nemcsak egyedül vagy, aki ilyesmivel foglalkozik, hanem többen.

ROW: – Abszolút.

7. (28:56)

ALT: – Mit jelent számodra az írói válság?

ROW: – Igazából nekem már egy ideje nincs jelen az életemben az írói válság. Volt. És akkor nagyon

szenvedtem tőle, hogy mi a fenétől van. Megőrülök. Nem tudok írni, nem tudok írni. Leültem a sarokban, és azon szenvedtem, hogy nem tudok írni. Nem azzal foglalkoztam, hogy akkor mi. Nem csinállok valamit és azon nyekergek. Idővel rájöttem, hogy oké, nem tudok írni, de meg kéne nézni, hogy mit tudok csinálni helyette. És rájöttem, hogy amikor nem tudok írni, akkor általában rám jön, hogy olvasnom kell. Vagy ha olvasni se megy, meg írni se megy, akkor valószínűleg rajzolni kell. És ezeken végig szoktam menni. Mindig valami betalál. Most éppen nem írok, hanem olvasok helyette, meg munkát végzek.

ALT: – Ez nagyon jó. Akkor közben tudsz gyűjtögetni.

ROW: – Gyűjtögetek, így van. Folyamatosan szedem be az infókat akár könyvekből. Nem plagizálok, nem kell erre gondolni! De akár inspirálhat.

ALT: – Persze.

ROW: – Valamit elolvasok, és úristen, hát tényleg! Akkor elindul egy téma, vagy eszembe jut, hogy az egyik könyvben még akár behozhatok egy olyan szálát, ami ezzel foglalkozik. Egy csomó minden jön belőle, ami így segíthet. Úgyhogy én a válságokat is igyekszem a javamra formálni, amennyire lehet, persze. És amikor meg olvasási

válságom van, akkor mondjuk le tudok ülni írni. Valahogy mindig alakul.

ALT: – Ez a jó. Akkor neked a válság nem olyan, hogy kétségbe esel és itt a világvége. Te ezt a javadra fordítod.

ROW: – Persze kellemetlen, mert ha pont akkor üt be, hogy kéne írni, és „Ah, nem tudok! Akkor félre!” És akkor a következőt előre, akkor most ez van. Tehát nem olyan vidám dolog persze, de szerencsés vagyok ebből a szempontból, hogy annyira nem rettenetes, mindig megoldódik. Más jellegű válságom is volt, ami megijesztett. Aztán azt is úgy tudtam elhessíteni az útból, hogy elkezdtem máshogy hozzáállni ahhoz a dologhoz, és akkor működött. Elkezdtem valami mást csinálni. Tehát nem biztos, hogy másnak ez recept, de nekem működött.

ALT: – Emögött is megvan egyfajta pszichológia biztos. Az ember mindenféleképpen jó, hogyha lefoglalja magát... Ha ez nem megy, akkor egy másik dolog, másik tevékenység kihúzza a válságból. Abszolút!

8. (31:51)

ALT: – És a könyveidre rátérve most egy kicsit, először is a műfajra, mi az a narrációs szatíra, amiben alkotsz? Hogy tudod ezt megfogalmazni?

ROW: – Igazából ez azért jó, mert össze is kellett szednem a napokban, hogy pontosan mi is ez. Nálam ez zsigerből jön. És első blikkre úgy voltam vele én is, hogy fogalmam sincs, mi ez, csak ilyen. És hát meg kellett határozni, mivelhogy ilyen nincsen. Legalábbis akik olvasták, mind azt mondták, hát ők még ilyenekkel nem találkoztak. És igazából én sem. Az, hogy gyerekkorom óta körbeleng a humor, az abszurd humor, a groteszk, Karinthy Frigyesztől egészen Schwajda Györgyig; P. G. Wodehouse. Minden nemzetből összegyűjtöttem így a kedvenc abszurd, meg groteszk, meg szokatlan fekete humor képviselőit. Én imádtam tőlük olvasni. Még a mai napig is. Valahogy kialakult bennem. Úgy voltam az első regényemmel, hogy én nem tudok romantikus regényt írni. Minden olyan, amilyen. Olvasni sem! Kamaszkoromban imádtam ezt. Ez egy időszak, amikor az ember rózsaszín ködben él. Aztán kinőttem belőle. Oké. Romantikus ember vagyok, de ezt a sok nyálat... nem! És mondom, hogy... közben jött az ötlet, meg kamaszkoromban a kihívásunk, hogy akkor jobbat kell írnom. „Jó, akkor nézzük meg!” Szóval nem tudok

romantikus regényt írni, mert azt nem tudok. Nem vagyok olyan gondolkodású. Írjuk meg úgy, hogy megvan a cselekmény, és akkor kiparodizáljuk. Tehát hozzáteszem a saját gondolataimat. Ugye, ami általában kritikus, mert mondjuk, én annyira nem vagyok célszemély romantika területén. Én úgy olvasok, hogy „Ó, ne már!” Tudod, történik a cselekmény, és egy olyan mondat, hogy „Hát ez nagyon béna volt! Ezt hagyjátok abba! Borzalom! Unom, fúj, izé.” És kialakult egy ilyen stílus, amiben végül is az író meg az olvasó interaktívan összekapcsolódik. Tehát nem csak az van, hogy én leírom és te elolvasod, hogy én adtam valamit, te vettél valamit, hanem én közvetlenül hozzád is szólok. Egyrészt összekacsintunk, hogy ugye milyen hülyék ezek. Másrészt ugye piszkálom a szereplőimet, akik szintén interakcióba kerülnek azáltal, hogy „Ki ez? Mit szólogat be? Mi ez az istenkomplexusos idióta, aki beszólogat?” És megy a lelki terror közben, hogy „Kinyírlak!” Illetve az olvasót is megszólaltatom, persze nem tudhatom, mire gondol az olvasó, mert mindig más olvassa. De volt, aki végig erre gondolt. Nem is érti, én hogy jöttem rá, hogy ő tényleg erre gondolt. Akár az is, hogy „És most kente össze majonézzel a tesztolvasó a 16. oldalt. Tele van a könyv kolbásznyommal.” De szeretem ezeket a szerkesztői vicceket is, mert a valóságban is megtörtént

olyan, hogy benne maradt szerkesztési hiba a könyvben. És bele volt írva, hogy ezt ki kellene húzni. Nézi az olvasó, hogy „Ez mi a retek?” Hát egy hiba. Vagy áthúzás. A szövegben benne van a szöveg, és át van húzva, úgy van tördelve. Én ezt előszeretettel alkalmazom.

ALT: – Ez nagyon szuper! Főleg azért, mert ez a te stílusod. S testközelbe hozza az olvasókat. Jobban megismernek téged, meg ez egy egyedi humor. Persze lehet, hogy úgy van, hogy valakinek tetszik, valakinek nem. De szerintem, aki szereti, az nagyon szereti.

ROW: – Nagyon szereti. Aki meg utálja, nagyon utálja.

ALT: – Az meg ne olvasson ilyet!

ROW: – Komolyan. Ezek egymásnak tudnak ugrani, hogy „Te miért szereted ezt a szart?” Hát, mert joga van szeretni. Nekem meg jogom volt megírni, neked meg jogod van utálni. Nem szerethetünk mindent, és nem is kell. Tehát a világ úgy szép, hogy ennyiféle akarat meg nézet van benne. Végül is a narrációs szatírárt úgy lehet meghatározni, hogy az író kiszólogat meg beszólogat az olvasónak az olvasó szórakoztatására, vagy épp heccelésére. És az író kiidegeli önmagát, és ha már ott van, az olvasót is.

ALT: – *Igen, ez nagyon szép megfogalmazás szerintem. Lényegbe vág abszolút!*

ROW: – Kizökkentené abból az átlag izéből, hogy begyöpösödik az ember, amikor olvas, hogy „Ó, igen, olyan rendben vannak ezek ketten, tökéletes testűek, mindig készen állnak a szeretkezésre, mit tudom én, mi van ezekkel. Hogy ezek...” Közben meg nem! Ez annyira irreális. Nincs olyan a világon. Nem! És akkor belökünk egy mondatot, amikor az olvasó elszunnyadt magában csendesén, hogy „Jaj, de szép!” és akkor valami hülyeség jön, hogy „Hát hogy nézel ki?” Valamit, egy mondatot, és akkor fölriad az olvasó, hogy „Mi van?” Tehát kicsit így fölrázni abból, hogy ne fogadjuk el feltétlenül azokat a könyveket, amelyek klisékre épülnek, ha nem tetszik. Ha meg tetszik, forgassuk csak! Mindenkinek az, amit szeretne!

ALT: – *Persze.*

ROW: – De van, amikor az embert zavarja az a sok klisé. Akkor talál egy cinkost az íróban, aki maga sem hisz a klisékben, hogy hát ez vicces, és nem jó. De azért szórakoztatunk is. És nem az olvasó ellen szól.

ALT: – *Hanem vele. Kéz a kézben.*

ROW: – Igen, kézen fogva bohóckodunk. És az a tapasztalatom, hogy általában olyanok nem szeretik az ilyen narrációs szatíra jellegű könyveimet, akik magát a műfajt szeretik, és ezért sértőnek érzik azt, hogy én ezt kiparodizálom. Ez mindig kiderül. Sértőnek érzik, hogy ki merem parodizálni. Néztam az értékelést, és mit tudom én, hogy én kiparodizálom A szürke ötven árnyalatát, és ő felháborodik ezen. Nem igazán érzi azt, hogy nem őt bántom. Szeresse! Mindenki szeressen azt, amit akar! Az ő döntése. Ne erőltesse rám! Én sem erőltetem rá az enyémet. Szeresse, amit szeretne! De, hogy ő ezt magára veszi, hogy mit bántom. Nem, nem, én nem kedvelem azt a könyvtrilógiát, vagy most már tetralógia, nem is tudom, hány része van. Én nem szeretem, zavar, hogy a könyvpiacon van. De lehet... tehát joga van a könyvpiacon lenni.

ALT: – *Értem.*

ROW: – Meg a körülötte lévő hájp... És én akkor kiparodizálom. De én nem az olvasókat nem is E. L. James-t bántom. Isten őrizze! Írjon, amit akar! Egyébként van egy könyve, amit el szeretnék olvasni. Ez nem a szürke, hanem a Mister. Mindegy. Tehát ez az ő dolga. Én magát ezt a túlszűfolt és erotikával túlfülledt izét kritizálom. De nem

bántásból, hanem mert ez az én véleményem. És én ezt ezzel a narrációs szatírával érem el.

ALT: – És hát miért ne mondhatnád ki a saját véleményedet? Szóval mindenkinek megvan a magáé.

ROW: – Ahogy ők is megfogalmazhatják, én is. Ez kétirányú.

ALT: – Abszolút!

ROW: – De nagyobb a száma azoknak, akik szeretik. Ők még sosem olvastak ilyet, tök első, szűz... Szóval elvettem az ilyen típusú szüzességüket. Úgyhogy szétröhögik az agyukat rajta nagyon. Nem merik olvasni BKV-n, mert mindenki izél, hogy „Ez mi?” Mindig mondom, hogy „Ne aggódj! Ez BKV-biztos. Mutasd meg nekik! Olvasd el! Ezen!” Úgyhogy ilyenek vannak. Fennmaradnak véletlenül a vonaton, mert annyira érdekes... Akkor mellékelek egy könyvjelzőt, hogy ezt BKV-n óvatosan tessék olvasni!

ALT: – Szuper! Legalább megvan a figyelmeztetés, hogy...

ROW: – Abszolút. Lehet, hogy majd egyszer a könyvekbe is bekerül, hogy „Itt ne olvassad!”

9. (40:19)

ALT: – Annyi műfajban írtál már. Mi áll hozzád a legközelebb? Vajon ez a narrációs szatíra az, vagy más?

ROW: – Igazából a humor. Nyilván a narrációs szatíra, mivel nagyon hozzám kötődik. Egyértelmű, hogy az igen. Tehát mint egy ilyen stílusgyerek, az az enyém. Vagy hát jelentkezzen érte, akié, de hát én nevelem! Tehát most már az enyém. De igazából a humor, mert az mindenhol részt vesz. Megjelenik mindegyik könyvemben, még a legkomolyabb könyvekben is. Nem tudom kiírtani, meg nem is akarom. Szóval a humor egy túlélési forma, meg hát az írás is. Eddig csak azért maradtam életben, mert valahogy semmit nem vettem annyira komolyan, hogy megöljön.

ALT: – Ez nagyon szép gondolat!

ROW: – Ez az „Ami nem öl meg, megerősít, kivéve a medve, mert az megöl.”

ALT: – Pontosan.

ROW: – De hogy a humor is egyfajta... tehát a lélek immunrendszere tulajdonképpen. Tehát az mindig közel állt hozzám. Ami kihívás volt írásban, az a lélektani thriller

volt, ami egyébként egy erotikus-misztikus. És ennek is megvan az oka, hogy miért erotikus. Hogy miért misztikus, az már más kérdés. Az úgy inkább. De akartam egy olyan könyvet írni, ami azért távol áll tőlem. Még, ha 12 éves koromban úgy is kezdődött, hogy rögtön belecsaptam egy 18 karikás valamibe, meg azért vannak ilyen novelláim úgy félretéve, meg írogatok ilyen-olyat, amikor így kijön belőlem. De igazából tőlem valamennyire távol áll. Ha nincs egy olyan hangulatom, akkor nem szeretem írni. A thriller, meg... általában nem szeretek se félni, megijeszteni másokat, meg kínozni se. Szóval általában nem szeretem, ha valaki szenved. Attól függetlenül, hogy a szereplőimet meg szoktam kímélni. De ők nem valós szereplők.

ALT: – Akkor őket meg lehet kínozni ezek szerint.

ROW: – Határon belül. Meg azért az olvasó sem... nem szeretjük, ha ok nélkül kínlódnak. Kell, hogy legyen egy okozat, a végén egy lezárás, katarzis. De tulajdonképpen a thriller azért volt nehéz, mert engem is elborzasztott. Fejezetenként írtam, aztán félreraktam, hogy hát ezt nem bírom tovább. Ez nehéz volt annak ellenére, hogy tinikoromban rengeteg ilyen abszurd, vagy nem abszurdnak hívják, hanem kicsit ilyen bizarro, de az sem

pontos, ilyen humoros horrort olvastam. Pontosabban olyan frappáns horrort Roald Dahltól például, de több írónak vannak ilyen frappáns, amin tudsz nevetni, de igazából borzasztó. Nem fekete humor, hanem horror a maga stílusjegyeivel, hogy rettegtet, meg úgy bead egy ilyen félelmi szintet. Például ezeket olvastam, csak nem tudtam, hogy ez az. De ilyet se tudnék írni, mert én elviccelem. Tehát próbáltam.

ALT: – Értem. Te még a horrorba is belerakod a magad humorát.

ROW: – Akaratlanul. És eltűnik... pont a horror része tűnik el. Ha megneveltetsz valakit, ez egyébként tényleg így van, ha tudsz nevetni, akkor nem félsz. És ez akkor is igaz, ha énekelsz. Ha énekelsz, nem érzel félelmet. Ezért van az, hogy az emberek dudorásznak, amikor lemennek a pincébe, ahol sötét van, félnek a mumustól, vagy bármi. Vagy bemész egy olyan helyre, ahol félsz. Tehát előjön valamilyen fobia, félelem, mondjuk pókfobia. Nekem nincs, de van, akinek van. És elkezd énekelni, de úgy tényleg. Vagy csak gondol egy dalra, de úgy, mintha énekelné belül, akkor megszűnik a félelemérzet.

ALT: – Hát én erre sose gondoltam, de biztos kipróbálom, ha egyszer elkezdek félni valamitől.

ROW: – Viccen kívül! A pánikrohamoknak, nem biztos, hogy mindig, de szokott segíteni, ha pánikrohamom van, mert szokott lenni, akkor elkezdek egy dalra gondolni, de úgy koncentrálok, mintha énekelném. Mert nem mindig éneklek, mondjuk éjszaka, amikor csönd van, vagy valami, és fölriadok, akkor nem kezdek el énekelni, mert fölébred a család. De gondolok egy dalra, és azt forgatom az agyamban, ugye hangjegyről hangjegyre hallva, akkor elmúlik.

ALT: – *Igen, mondják azt, hogy a zene gyógyít. Szóval abszolút egyetértetek.*

ROW: – De konkrétan az, amikor énekelsz. És mondják is, hogy napi 10 percet kéne mindenkinek énekelni attól függetlenül, hogy tudsz vagy nem tudsz. Ha nem tudsz, akkor füldugó a család többi tagjának. De nagyon egészséges. Tehát tovább élsz tőle.

ALT: – *Én mosogatás közben szoktam, aztán a férjem meg mindig azt mondja, hogy szegény szomszédok, azon belül, hogy nekem „bár hangom” van. Bár ne hallanám!*

ROW: – Igen, ezt ismerem. Én énekeltem is fiatalabb koromban. Tőlem nem szenvednek annyira. A gyerekeim

is nagyon szépen énekelnek. Néha szoktunk is spontán improvizálni. Együtt énekelni.

10. (46:03)

ALT: – Igazából van egy őnző kérdésem. Olyan szempontból, mert én nézegettem a könyveidet, tőkre kedvet kaptam ahhoz, hogy a kezembe vegyem őket. Viszont, akik még csak most ismerkednek a világgal, illetve Robin O'Wrightly, remélem, jól mondom ki, világával...

ROW: – Tökéletes.

ALT: – Köszönöm. Mit ajánlanál, hogy mivel kezdjük?

ROW: – Ez nagyon függ attól, hogy milyen zsánert szeretnek. Mert én most ajánlgathatom... mindegyiket tudnám ajánlani amúgy. A keményebbeket talán nem, mert ismerkedjenek meg előbb a humorommal, meg mondjuk nekem a gyomrom kicsit többet bír el, mint az átlagember. Talán pont azért, mert többet is tudok beszélni és érzékenyebb vagyok, ezért kialakítottam bizonyos szintű ellenállást. Tehát mondjuk most mondok egy példát; nekem nem probléma, ha le kell írni egy

hányást. Míg más azt mondja, hogy „Fúj, ez undorító, nem akarom elolvasni!” Vagy ilyen apróságok, ami valaki számára ilyen *trigger*, olyan piszkáló dolog, ami elindít benne valami rosszat, ami nekem tök természetes, hogy én azt mondom „Ezzel mi bajod van?” Ez ugyanaz, mint mondjuk a pókfóbia. Én nem vagyok pókfóbiás, de a lányom az. Tehát, ha én meglátok egy pókot, maximum odébbpöckölöm vagy kitessékelem. Megvárom, amíg elmegy. Semmi bajom nincs tőle. Annak ellenére, hogy csípett már meg. De ő „Jaj, pók, úristen!”. Nekem más jellegű fóbiám van, tehát azért át tudom érezni, hogy bizonyos... tehát hogy mik azok az ilyen markerek, amiktől az ember... tehát a félelem az egy irreális érzés. Van, ami reális... nyilván, ha előttem van egy csörgőkígyó, amitől nyilván jobban teszem, ha félek, leginkább, ha elhúzom onnan a csíkot. A félelem az mindig arra motivál, hogy mozdulj el onnan. Tehát szüntesd meg azt az okot, ami ezt kiváltja. A fóbiák, irreális félelmek, van valamilyen alapjuk, ami a múltban gyökeredzik, gyerekkorban általában. Az én fóbiám biztos, amit nem tudok leküzdeni, meg nem is szeretnék már. Tehát erősebb a félelem attól a valamitől, mint az igény, hogy én azt leküzdjem. Ez ugyanaz. És emiatt ha én valamiről írok, az valakiben kivált egy rossz ingert, akkor azt ő nem fogja szívesen venni, és lehet, hogy

azt mondja, hogy én nem akarok tőle többet olvasni, mert hátha megint lesz egy ilyen.

ALT: – Ez kétélű fegyver.

ROW: – Abszolút! Viszont én meg nem... tehát én szeretek úgy írni, hogy őszintén. Én nem akarok elhallgatni valamit. Ha azt ki kell mondani, akkor azt kiírom. Ezért van az, hogyha valamit nem szívesen írok le, azt is leírom, mert az írónak ez is a feladata. „Nehéz az írók élete.” Van egy ilyen szlogenem. Hogy esetleg azt is le kell írni, amit még mi se akarunk. Ha ott van annak a helye valamilyen érzésből kifolyólag, akkor azt le kell írni. Úgyhogy igazából, mivel én nem írok annyira kommersz... A kommersz nem rossz értelemben. A kommersz a kereskedelmi forgalomban kapható könyvek nagy része, ami olvasható, amit levesznek a polcról, és legtöbbször elolvassák. Nagyobb az aránya az olvasóknak, mint aki azt mondja, „Kösz, nem kérem”. Nem szűk zsánerű könyv, mondjuk, mint egy sci-fi, amit a háziasszonyok nem olvasnak, de a férjük igen. Ez most megint sztereotípiák, mert nem így működik. Talán az én legmain-streamebb, talán ezt mondhatjuk, hogy *main-stream*ebb könyvem az most jön ki pár nap múlva. 9-e van, 17-ére, arra pozícionáltuk. Ugye a Könyvhét, amikor az volt, hogy lesz. De most online lesz. Tehát az online

könyvhét nyitónapjára, 17-ére pozícionáltuk az Emlékkönny című művet... Ez ilyen romantikus családtrónteti regény. Tróntelelem is van benne, meg egy családnak a romantikán alapuló tróntete. Az én dédszüleimről szól; egy francia katona, és egy fiatal, magyar lány szerelméről. Ez íródott a leginkább elfogadható stílusban, amit talán a legnagyobb körben tudnának olvasni. Tehát ezt biztos, hogy mindenkinek tudom ajánlani. 12-től, mert nyilván kisebb gyermekek nem értenék, de mondjuk kamaszkortól a sírig. Ezt azért tudom ajánlani. A másik pedig, hogy 12 éves kortól szintén bárkinek tudom ajánlani az ifjúsági sorozatomat, a Tripiconi sztorit, ami igazából egy science-fantasy-szerű valami, mert igazából egy kitalált helyen játszódik, de a Föld bolygón. Létező szereplőkkel, de nyilván valamennyire fiktívek, de humán. Tehát nem tündék, nem, nem úgy fantasy, hanem maga a helyszín kitalált, és földolgoz egy mítoszt, egy legendát, ami már spoiler, ha elmondom, hogy mit. De, aki olvasta az értékeléseket, rájöhet, hogy melyik legendát dolgoztam fel. Ezt gyakorlatilag bárki olvashatja, akit érdekel, mert ez is úgy van megírva, hogy bár több benne a rám jellemző humor, de nem bántó. Mármint nem annyira abszurd vagy elvont, hogy fárasztó legyen. Tehát még ezt is lehet úgy olvasni,

hogy bárki olvashatja. Aki viszont bevállalósabb, az elkezdheti az Erelem-trilógiát. De abból is a harmadik részt ajánlom, mert lazán kapcsolódik az első két részhez, az egy külön szál. Ebben a stílusban, ebben a narrációs szatírában egy külön történet, ami kapcsolódik az első két részhez bizonyos szereplők meg összeköttetés okán, de le van írva, hogy aki nem olvasta az első két részt, akkor nem maradt le semmiről, maximum az árnyalná az ő tudását, de igazából elhagyhatja. Viszont a humora lágyabb, könnyebb, mint az első két részé. Nem annyira fárasztó. Nincs benne annyi szóvicc, amit nem sokan szeretnek. Én imádom, de van, akit irritál. Meg tudom őket érteni. Ismertem a világ legkegyetlenebb szóvicces emberét. Nem maradt meg mellette senki, csak én. De a végén már én is azt mondtam, hogy...

ALT: – Már neked is sok volt.

ROW: – Na, most vannak benne, az első két részben ilyen szóviccek. A harmadikban nem annyira. Ott inkább a történetre van kihegyezve. Mert tényleg egy romantikus, szappanopera-jellegű, ez ki is van benne viccelve. Az a címe, hogy Mexerelem, x-szel. Mex, mint mexikói... ezek a szappanoperák onnan jönnek, meg ugye Brazíliából. És ugye megszerelem, hogy megszerелеk valamit... Ugye

szerelő, a történetnek ő az egyik főhőse, egy vízvezeték-szerelő. Szép, hexametrikus kifejezéssel. Vízvezeték-szerelő nő, meg egy meditációs tréner, tehát ilyen guru. Egy buddhista guru, itt aztán mindent összekutyultam. És az ő szerelmükről szól kvázi ez a történet. Ez is fogyasztható. Utána nyilván mehet a többi felé, tehát ezek... ha azt mondja, hogy se a humor nem érdekli, se a fantasy, se a családtörténeti romantikus, mert nem szereti a történelmi könyveket, mert az neki unalmas, mondjuk k krimi olvas, akkor ajánlom neki a #Wetoo – Kettős kereszt című könyvemet. Az első rész, amiben van egy kisregény; Gyilkos emlék. Direkt. Nem „gyilkos elmék”, direkt Gyilkos emlék. Ezt szokták kérdezni, ami jó, mert megnézed még egyszer és megjegyzed. Gyilkos emlék című kisregény. 130 oldal, tehát elég gyorsan el lehet olvasni. Mert az meg egy kommersz krimi, tehát az úgy van megírva, ahogy egy amerikai krimi szokás megírni. Amiket én olvastam, azok alapján nyilván. Ez is jó kiindulópont. Abban nincs annyi... van benne erőszak, de hogy is mondjam, ennyit megnézel egy tévéfilmben is. Tehát nincs benne fárasztó humor. Van benne humor, de nem fárasztó. És nincs benne olyan mértékű erotika, hogy az ember már hányjon tőle. De ez erőszakról szól, mert ugye a Wetoo-sorozat az jórészt a nemi, a fizikai, illetve a lelki erőszakot dolgozza föl

különböző aspektusban. A címet egyébként a *me too*-ból eredeztettem, de nem *me too*, hanem *us too*, csak az úgy nem jön ki, hogy *we too*. Nem egy angol pontosságú leírat, de hogy egy szójáték a *me* helyett *we*, mi mindannyian. Nők, vagy akár férfiak, mert az erőszak akár a férfiakat is érinti, csak erről nem nagyon beszélünk.

ALT: – Abszolút! Egyetértek. Akkor ezek szerint ilyen komolyabb témákhoz is hozzányúlsz.

ROW: – Igen.

11. (55:59)

ALT: – Van olyan, amihez egyáltalán nem nyúlnál hozzá? Vagy a horror az, amit mondtál, hogy...

ROW: – Az sem úgy. Nekem igazából nincs így tabu. Mert, ha volt, akkor végül is megírtam. Mondjuk, ami jobban megvisel, az például a gyerekrablás. Az annyira nem, de azt is írtam az egyik könyvemben. Nem spoilerезem el. Van gyerekrablás, viszont még a horrort is megírnám én, hogyha valaki azt mondaná, hogy „Fú, hát ez tényleg jó, és nem csaptad agyon valami viccel.” Mert nekem ez természetes. Tehát bármiről írnék, hogyha úgy van, és jön

az ötlet, és hajt a dolog. Mert erre szükség van, akkor megírom. Tehát valahogy kibírom. Ami megviselt, az a családtörténeti regény volt. Az nagyon nehéz volt. Azt éveken keresztül... ha elolvastam, sírtam. Tehát, hogy még azt is túléltem. Amit nem írtam még, és abból a szempontból kihívás, hogy nem tudom, hogyan kezdjek hozzá, azok a gyerekkönyvek. Tehát...

ALT: – Igen, azt úgy mondtad, hogy azok annyira nem.

ROW: – Nem voltam soha gyerek. Mármint persze, megszületik az ember, nem felnőttnek születünk.

ALT: – De lelkiileg.

ROW: – Igen. De a gondolkodásmódom, amióta az eszemet tudom... tehát, amikor egy négyéves gyermek arra gondol, hogy „A francért nem tudok írni, amikor úgy töltenék keresztretjvényt, mint a szüleim!” Nem azt gondolom, hogy „Kimennék a kertbe, felmászna a fára, szednék cseresznyét, megdobálnám a szomszéd kutyáját vele”, meg amire a gyerekek... Azt se tudom, mire gondolnak a gyerekek. A gyerekeim közül a fiam, aki hasonló utat járt végig, hogy ő szerintem 4-5 éves korában már Kanton gondolkodott. A lányom ő végigélte a gyerekkort. De ő is okosabb az átlagosnál. Jó, ez hülyén

hangzik. Elfogult anyuka... De nem! Tényleg mondják. Tehát a tanárok, nevelők, szakemberek mind megállapították, hogy a gyerekeim okosabbak az átlagnál. De a lányom, úgy mondják, neurotipikusabb. Jobban beilleszkedik az átlag polgárok közé abból a szempontból, ahogy ő nevelkedett. Ő végigélte ezt a fölmászmom a fára... mászni nem tudnak, városi gyerekek vagyunk, de igen. Mások elkövetnek gyerekkori csínyt, aminek tök... nem értettem, miért jó nekünk, miért bántjuk őt. „De dobjunk rá vizes lufit!” Milyen idiótaság ez már? Bennem nem volt ilyen vizes lufis... érdekes, mert aztán volt, mert utána felnőttként megéltem egy időszakot, egy páréves időszakot, amikor úgy viselkedtem, mint egy idióta gyerek. Nyilván ez később jön elő. Ettől függetlenül gyerekkönyvet még nem írtam. Elkezdtem írni, amikor a fiam volt... még akkor a lányom talán még meg se született. Három év van köztük. Tehát a fiam volt kicsi. Akkor elkezdtem írni egy gyerekkönyvet. Ez ugye 2008 környéke, szóval elég régen. Képzeld el, az lett volna a könyv címe, hogy a Bogyó, a bokortündér. Bogyónak hívták. Utána később eltelt pár év. Nem írtam meg, nem adtam ki. Utána volt, hogy az édesapám elhunyt, meg megszületett a lányom, akkor arra koncentráltunk, akkor könyvkiadás... akkor egészen másfele mentem. Gyerekkönyvek

elmaradtak. Évekkel később látom, hogy Bogyó és Babóca. Mondom, „Ne már!”

ALT: – Igen, nekem is ez jutott eszembe; Bogyó és Babóca.

ROW: – Úgyhogy nem lett Bogyóból, a bokortündérből semmi. De még átnevezhetem bármilyen bokortündérré. Szóval ez copyrightos. Össz'vissz' két mese volt belőle, szóval nem olyan nagy. De egy idő után, lehet, hívtak is, hogy írjak gyerekkönyvet, próbáljam ki bennem magam. Hát meg lehet próbálni, de lehet, hogy nekem elég felnőttes lenne.

12 (1:00:19)

ALT: – Az egyik az, hogy milyen volt Krencz Nórával együtt dolgozni? És neked a társszerzőség mennyire fekszik?

ROW: – Igen, ez egy hosszú kérdéshalom volt, amit egyenként lenne jó megválaszolni. Én megmondom őszintén, hogy nagyon szerettem Nórával együtt dolgozni. Amikor fölkért, hogy legyek az ő világában egy történetnek a társszerzője, én tök boldog voltam. És nyilván motoszkált bennem a gondolat, hogy „Úristen, mi van, ha nem válok

be?” Mert annyira... az egyetlen fantasymat, azt ő is olvasta. És azt mondta, hogy ahhoz képest, hogy én nem vagyok fantasy-író, illetve nem tartom magam annak, annak ellenére, hogy a legtöbb könyvem az a Tripiconi sztoriban van benne. Mármint annyi könyvem van kint, amennyi a Tripiconiban is lesz majd. Tehát úgy volumenében abból van több, mégsem vagyok fantasy-író. De ő elolvasta, és neki nagyon tetszett. Tehát ezek szerint sikerült illet írnom. Felkért, hogy legyen társszerző és annyira jólesett, hogy mai napig nagyon büszke vagyok erre. Ráadásul még barátok is vagyunk. És ez elmélyítette a barátságunkat. Egyrészt kihívás is volt, mert velem nem olyan könnyű együtt dolgozni. Igyekszem szociális lenni, meg minden, de azért vannak olyan dolgok, amiknél megakadok és nem engedek belőle. Tudok én is makacs lenni. De Nórinak annyira jó a személyisége. Tényleg fantasztikus ez a lány így emberileg is, szerintem íróként is szuper. Tehát én szeretem nagyon a könyveit. Még azt a könyvét is elolvastam, amit... Úgy ismerkedtünk meg, hogy volt egy könyvkiadó, ahol nagyon sokáig dolgoztam, ottadtuk ki apukámnak a könyvét. Ott volt Nóra író. De én előtte mentem el a kiadótól. Volt egy kis mosolyszünet a kiadó meg én köztem, egy olyan 4 év. Előtte dolgoztam nekik, aztán valami miatt összekülönböztünk. Elkerültem

onnan, s akkor került oda Nóri. Én nem ismertem Nórit, csak a kiadót, és valahol a Molyon olvastam Nóri könyvéről. Tudod, amikor keresgélsz, és valaki nagyon lehúzza a könyvét. De borzalmasan. Mondom, ezt a könyvet nekem olvasni kell. Mert ugye általában, amikor egy könyvet lehúznak, akkor vagy tényleg nagyon rossz, mert van olyan, vagy nagyon jó, csak nem értették.

ALT: – Értem.

ROW: – Ezt meg kell szereznem! Én direkt keresek ilyen nagyon kicsi, alacsony számú... pont azért, mert egy csomóról kiderül, hogy baromi jó, csak nem egy célcsoportot talált meg.

ALT: – Az fontos dolog, hogy az ember megtalálja a saját olvasóit. És szerintem ez az egyik legnehezebb, hogy ne ahhoz beszélj, akinek mondhatod, de nem az ő világa, hanem tényleg a célcsoportot megtalálni.

ROW: – Én elolvastam Nórinak a könyvét, és azt mondtam, hogy ez tök jó. Jó, látom a hibáit, mint szerkesztő, mert itt-ott lehetne ezt azt amaszt, de annyira nem érdemelné meg, hogy lehúzzák. Összebarátkoztunk. Kiderült, hogy ott van annál a kiadónál. Mondom, „De jó! Hát én is ott dolgoztam.” Aztán elkezdtünk ugye, aztán ugye, hogy ő

jött, akkor elkezdünk dolgozni úgy, hogy én, mint borítótervező, meg kiadványszerkesztő, tehát egy könyvkiadási segítség. És akkor ugye elkezdtem... azt hiszem, ez már akkor volt, amikor én... hú, most elgondolkodtam. Mert szerintem mi azután találkoztunk, hogy elkezdtem én is írni. Igen, egyidőben. Ő elolvasta a könyvem, tetszett neki, és akkor így összebarátkoztunk. Közben egy picit voltam ennél a kiadónál megint, kiadta az egyik könyvem, aztán megint szétmentünk, és azóta ez nem változott. A lényeg az, hogy Nóri utána fölkerít, hogy írjunk közösen könyvet. És annyira jó, tényleg annyira jó személyisége van, hogy vele nem lehet összeveszni. Úgy értem, persze össze lehet veszni, de vele nem tudsz haragot tartani. Mert ő jön, egyszerűen jön és megoldja a problémát. Beszéljük meg! És addig-addig, amíg ki nem békültök. És nem erőszakosan, egyszerűen ilyen a természete. Úgyhogy mi össz'vissz' 10 percig voltunk haragban a könyv írása alatt.

ALT: – És te hogy vagy vele? Velel össze lehet veszni?

ROW: – Össze.

ALT: – És volt is erre példa, hogy írókkal, vagy így szakmában?

ROW: – Hát sajnós igen. Általában, ami alap, azt fönntartom, hogy én igyekszem mindig kedves lenni és barátkozó, és mindig úgy állok valakihez... Soha nem állok úgy senkihez, hogy rögtön eltaszítsam, hogy nem szimpatikus, vagy izé. Tehát, ha valaki összevész velem, azt valami kiváltja. Tehát engem fel kell bosszantani ahhoz, hogy összevesszünk. Sikerült pár embernek. Nyilván amúgy nem vagyok ilyen bosszúálló, hogy utánafutok, mint a hülye, hogy ööö... Ezt utálok. Engem szoktak, de azon mindig röhögök. Mondom, én mindig nagyobb löketeket kapok, mint szegény Moldova György, aztán ő mégis ismertebb. Na mindegy. A lényeg az, hogy engem sokan nem szeretnek. Ami engem nagyon nem érdekel. De, akivel jóban vagyok, ő azért el tudja mondani, hogy lehet engem kezelni, meg tényleg, ha rendben vagyunk, akkor tök aranyos tudok lenni. Nyilván mindenkinek vannak hibái. Nekem is sok. Folyamatosan dolgozom azon, hogy ezek könnyebben elviselhetők legyenek. De erre például Nóri nagyon jó partner, mert azóta volt egy komolyabb nézeteltérésünk, de azt is tök jól viselte. Jóban vagyunk. Tehát az, hogy mi jóban vagyunk, inkább az ő érdeme, nem az enyém. Nagyon jó barátnak, jól ír szerintem. Azt szoktam mondani, hogy ő már nem is barátnő, meg nem is író társ, meg kolléganő, hanem

harcostárs. Tehát együtt olyan dolgokon mentünk keresztül, amiken sokan mások nem. Erre jó példa volt ez a társszerzőség, és itt a kérdés, hogy mennyire vagyok társszerző. Voltam pár emberrel, tehát így novellákra, édesapámmal is írtunk közösen novellát. Ezt én szeretem, meg minden, de Nórival kapcsolatban úgy voltam vele, hogy utána én már nem tudnék mással, mert ő annyira egyedi volt. Hogy ez megismételhetetlen.

ALT: – Szuper!

ROW: – Tényleg fantasztikus volt.

ALT: – Segített a kapcsolatotoknak ezek szerint.

ROW: – Abszolút.

ALT: – Nem az, hogy... mert általában én úgy gondolnám, hogy a társszerzőség inkább így lerombolja a kapcsolatot, hogy akkor dolgozunk együtt, és akkor...

ROW: – Így van. Meg két dudás egy csárdában...

ALT: – Igen! Te vagy az ellenpélda rá, vagy hát ti vagytok.

ROW: – Abszolút! Jó, mondjuk nem fogunk rögtön újabb könyvet írni együtt, mert azért más a stílusunk, és ezt észrevették abban a könyvben páran. És néha így szokták,

hogy összecsiszolódik a könyvben meg úgy ízé, de azért érezni, hogy az egyiket egyik írta, a másikat másik írta, meg nyilván megvannak a gyerekbetegségei. Mert a társszerzőségnél nagyon fontos, hogy mind a két író ugyanazt és ugyanazt a mennyiségű információt és csatolást tudja, mint a másik. Tehát ők, ha világot építenek, vagy már van egy épített világ, akkor meg a cselekmény, meg a *plot twistek*, meg bármi. Azok a dolgok legyenek összekötve, és legyen kollektív tudat. Ha most ez nincs meg, és amikor először írnak ketten együtt egy könyvet, akkor nincs meg. Ehhez az kéne, hogy írjunk öt könyvet, s a végére összejön, hogy együtt gondolkodunk. De egyébként mondják, hogy tök jó együtt a könyv, csak mégis vannak benne ilyen cselekmény dolgok, hogy nem volt kidolgozva, meg hogy ízé. És mondom, hogy hát igen, Nóri volt ugye Fejér megyében, én meg Budapesten. És akkor ő volt éppen egy ilyen élethelyzetben, én meg egy olyan élethelyzetben. És ráadásul pont mind a ketten hullámvölgyben voltunk. Már bocsánat, nem mondok így többet, de így az életünkben volt egy ilyen minden szempontból alsó dolog, de nem egymástól vagy ilyesmi, hanem így alakult. Velem például volt így, hogy ott ültem egy plázának a parkolósintjén egy puffon, és lemerült a telefonom, úgyhogy egy füzetbe írtam a könyvet.

Gyakorlatilag fél fenéken ülve, mint a Titanic süllyedő hajóján írtam a könyvet. Ő meg a másik oldalon, a saját életének a megpróbáltatásának legkeményebb részében ott írta. Tehát ennek ellenére elkészült egy könyv. Tehát ez csodálatos, de mondom, ebben nagyrészt az, hogy ő egy fantasztikus ember.

ALT: – Ez tök jó, hogy van egy ilyen pozitív példa erre a társszerzősége.

ROW: – Ha látom, hogy mások is csinálnak ilyet, és olyan jó látni, amikor tényleg szeretik egymást, mint barát, és együtt tudnak dolgozni. Az eredmény amúgy tök jó lett ahhoz képest, hogy szerintem én egy tök más stílusú író vagyok, mint Nóri. Tudtunk nemcsak együtt dolgozni, hanem az eredmény is jó lett. Csak hát ilyenek vannak benne, hogy jaj, hát az egyik jelenetben ezt csinálják, a másik jelenetben azt csinálják, és a kettő közt mi az összefüggés. Hát igen, akkor volt az, hogy én félfenéken ülve írtam a papírcetli szélére, ő meg a saját nyomorában úgymond, és próbáltuk összeegyeztetni a legnagyobb vihar ellenében ezt a dolgot. Például akkor nem is volt összezördülés kettőnk között. Amúgy sem nagyon volt, csak, mondom, 10 percig tartott a 2,5 hónap együtt dolgozás alatt. De pont mind a kettőnk annyira mélyen

volt, hogy megbeszéltük, és tudtuk egymást támogatni. Mint az ilyen hinta, tudod, hogy az egyik löki, a másik visszalöki, és pont koherens formában. Zseniális volt. Viszont nem tudom, hogy társszerzőként mással írnék-e így. Mert annyira jó az emléke, hogy legközelebb valaki mással nem sikerül. És akkor megkeseredik. Szóval jó ez most így.

13 (1:11:38)

ALT: – Még azt megkérdezném, hogy elég sok könyv van még a tarsolyodban, úgy látom. Milyen megjelenésekre számíthatnak most az olvasóid? Ez most itt a reklám helye.

ROW: – Igazából tavaly, illetve az idén eléggé szabadon mondtam, hogy „Ó, hát idén ennyi megjelenés lesz, meg annyi.” Idén egy kicsit lecsipkedte a tollaimat a korona. Megkoronázta az életemet.

ALT: – Sokakét, igen.

ROW: – Úgy volt, hogy most lesz egy papír megjelenésem, ami végre nagy, tényleg óriási példányszámokban kimegy a könyvesboltokba, médiafelületeket kap, minden megvolt

hozzá. És akkor úgy alakultak a dolgok, hogy elfogyott mögüle, ami azt biztosította volna. Azt mondtam, hogy olyan vagyok, mint a fönixmadár. Föl lehet engem gyújtani, aztán újjáéledek. Annyiszor kezdtem már újra így akár még íróként is a nulláról, hogy ez nekem nem új. Ha megint a nulláról kell kezdeni, akkor hajrá! Úgyhogy én azt mondtam, hogy „Leszarom, megcsinálom e-bookban, aztán majd lesz papír, amikor lesz”. Nyilván törekszem rá, hogy legyen. Most vannak előkészületek rá, hogy lehessen, ha bejön, bejön, de én most nem fogok ráígérni, hogy „Ú, majd jövőre”. Nyilván szeretném, de most már nem ígérek. Betartom, vagy nem. Tehát megcsinálom, vagy nem. De hogy e-book lesz belőle. És igazából, ha úgy vesszük, ez nem is rossz, mert eleve a Könyvhét is online.

ALT: – Persze!

ROW: – Most, ha arról van szó, akkor én egy e-bookot is tudok dedikálni.

ALT: – És mikor jön ki? Ez azért fontos!

ROW: – Igen, szeptemberben. Az online könyvhét is szeptember 17 és 20-a között lesz [volt – a szerk.] megtartva. Amikor a rendes, kihelyezett Könyvhét lett volna. Tehát szeptember 17-én fog kijönni az Emlékkönyv – Egy igen-

zet története. Ez az alcíme. Ez a történelmi romantikus családregény.

ALT: – Amiről már meséltél, igen. Hogy ezt tanácsolnád a magamfajta, még olyan olvasóknak, akik még most ismerkednek a világgal, hogy ezzel kéne kezdeni. Hogy ez még fogyasztható bárki számára.

ROW: – Van beleolvasó hozzá, az elérhető a Facebook-oldalamról. Robin O'Wrightly Books néven van. Jó nehezen lehet kiejteni meg leírni is. Viszont ez így rögzül. Azt vettem észre, hogy nem baj, hogyha nehezebb, mert akkor legfeljebb úgy köszönnek be a könyvesboltba, hogy „Robin O'Miafaszomtól szeretném azt a könyvet”. Ez nem baj, mert ha beírja, hogy Robin O' akkor megvan. Igazából több Robin nagyon nincs. Robin Cook van, de ő Cook, tehát c. Még vannak Robinok, de o és aposztróf nincs. Sokan azt mondják, hogy „Nem tudom kiejteni a neved”. Mondom, „Nem kell kiejteni. Olvassad!” Ezt tudom ajánlani; Emlékkönyv, ez így. Nem emlékkönyv, hanem Emlékkönyv.

ALT: – Észrevettem, hogy trükkös címeid vannak.

ROW: – Igen. Az a vicc az egészben, hogy van még egy Emlékkönyv. Egy verseskötet. Azt Deák László címzi.

Mikor megtudtam, majdnem hanyatt estem. „Ezt nem hiszem el! Milyen címet adjak nekik, ami még nincs?”

ALT: – Ez nagyon nehéz. Szóval én is így kutatómunkákat végeztem azelőtt, mert én amúgy nagyon szar vagyok címadásban. Nekem valahogy a történet megvan, de hogy milyen címet adjak neki? Van, amikor sokáig gondolkozok. Sokszor, amíg megírom a könyvet, az addig oké, és annyi ideig gondolkozok, amíg megírtam a könyvet, hogy mi a fene legyen a címe. Szóval abszolút átérzem.

ROW: – Nálam is ugye megvolt ez a kutatás. Az Erelemhez nem kellett kutatni, mivel egyértelmű volt, hogy abból még egy nincs. De az Emlékkönnyhöz én megkerestem, hogy van-e olyan című könyv. Nem volt. De ez 2015-ben. Ugye elkészült a könyv, kiadtam, igen ám, de az nem volt még. Tehát én ugye az interneten kerestem, és ez decemberben volt, olyan 2015 decemberében. És kiderült, hogy 2015 májusában kiadtak egy ugyanolyan című verseskötetet. De a verseskötetet nagyon nem mindig teszik föl, nemhogy Molyra, internetre sem. Bekerül az OSZK-ba, meg azon keresztül pár könyvtárba, meg itt-ott a költő eladja. De a versesköteteket alapvetően nem tartják számon, ami borzasztó. És én küzdök azért is. Ezért is mondom mindig, hogy nem író van, hanem szerző, mert a költő is szerző.

ALT: – Persze.

ROW: – A riporter is szerző, aki mondjuk interjúkötetet ad ki. Tehát ugyanúgy méltó erre a formára, hogy a könyvét eladják. És a költőknek is joguk lenne ahhoz, mert mindenki ugye „Költő, izé, nem.” Nem, az is könyv!

ALT: – Persze.

ROW: – Vers van benne. Nagyon fontos dolgok vannak benne. És emiatt, hogy nem tették fel annak a szerencsétlen kollégámnak a könyvét az internetre, én nem tudhattam, hogy neki van egy ilyen verseskötete. Ha jól tudom, a Molyon azóta sincs fent az a könyv. Mondjuk annak feltétele, hogy ISBN-száma legyen. Azt nem tudom, hogy ISBN-számot kapott-e. De akkor végül is ez maradt a címe, hogy Emlékkönny. És mondtam, hogy ennél jobb cím nincs, akkor bevállalom, hogy két ilyen című van. De vannak azonos című könyvek máshol is. Én olvastam két olyan könyvet, aminek azonos a címe és más a szerzője.

ALT: – Meg ennek van alcíme. Ez is jó.

ROW: – Igen.

ALT: – El lehet különíteni.

ROW: – Nyilván azért van különbség. Nem fogják ugye összekeverni, csak ez egy ilyen kisebbfajta sokk volt, hogy próbáltam valami újat alkotni, aztán nem sikerült.

14 (1:18:16)

ALT: – Igazából szerintem a nézők egyfajta olyan képet kaphattak rólad, hogy azért neked nagyon sok van a hátad mögött. Szóval nem csak íróként, hanem ugye szerkesztőként és grafikusként is. Én kezdő író vagyok. Én annak is vallom magam, tök mindegy, hány könyvem jelent meg vagy nem. Azt tapasztalom, hogy Magyarországon nem olyan egyszerű írónak lenni. Te mit tanácsolnál az olyan kezdőknek, mint amilyen én vagyok? Vágjanak bele, aztán lesz, ami lesz? Vagy felejtsék el és inkább keressenek egy olyan hobbit, amiből meg is lehet gazdagodni, vagy nem tudom.

ROW: – Hát ez jó kérdés, mert nagyon fontos a motiváció, tehát, hogy miért kezd el az ember írni. Az én motivációm az az, hogy... a mondasom az, hogy a könyvek túlélnek minket, mi pedig túlélünk a könyvekben. Tehát, hogy ha én leírok valamit, akkor az engem túl fog élni. Nekem ez a motivációm. Tehát én ráérek, nem sietek, több ezer évre

tervezek. Érted. Vagy úgy lesz, vagy nem, de én, az én terveim azok alaposak. Tehát az, hogy 10 könyvem már kint van, az már engem túl fog élni. Az a helyzet, hogy ez a motiváció működik, merthogy itt nem az motivál, hogy most itt hirtelen legyen milliomos a könyvekből, hanem az, hogy olvassanak minél többen. Minél többen olvassanak tőlem.

ALT: – Nekem is ez a motiváció.

– És ez bármilyen formában megoldható. Az már egy jó dolog. Én már elértem azt, amit szeretnék. És remélem, még jobban el fogom érni. De hogyha valakinek az a motivációja, hogy ő ebből meg akar pizkosul gazdagodni, akkor egyrészt nem jó helyre született, másrészt akkor neki viszont nincs ideje. Akkor írjon, mint a hülye, és majd 20 év múlva, nagy eséllyel valami lesz, ha nem hagyja abba. Tehát kitartás kell hozzá, rettenetes mennyiségű. Ehhez is, ha az ember ilyen „lassú víz partot mos” játékba kezd. De ahhoz mindenképpen, ha el akar érni egy olyan... tehát ha anyagilag akar ebből profitálni. Egyrészt jól kell írni. Azt nem az író fogja eldönteni, hanem az olvasó. Ha jól ír, akkor elolvassák, ha nem ír jól, akkor nem olvassák el. Vagy hát, hogy mi a jó, ez relatív. Hiába gondolom én, hogy jól írtam, ha nem olvassák el, akkor nem sok értelme volt. Ha

a motivációm az, hogy meg akarok gazdagodni. A másik, hogy akkor tessék visszafordulni és újraszületni Amerikában vagy Nyugat-Európában. Vagy, ha ez nincs, mert ugye nem megoldható, vagy hát nincs időgépe az embernek. Lehet, hogy az időparadoxon meg is ölné, na mindegy, ez már más dolog. A lényeg az, hogy akkor tudni kell angol nyelven, vagy valahogy oldja meg, hogy tényleg jó angol nyelvre lefordítsák, és adja el Amazonon. Mert angol nyelven a világon több milliárdan értenek és olvasnak. Magyarul csak pár millióan, és abból ki tudja, hányan olvasnak magyarul. Sok magyar egyébként angolul olvas, vagy idegennyelven. Én itthon tudok magyarul olvasni, de Szása Moszkvában nem fog magyarul olvasni. Hanem Szása Moszkvában angolul fog olvasni, ha tud angolul. És tegyük fel, hogy tud. Mint ahogy én is tudok itthon olvasni angolul, és Brittany Tennessee államban is angolul fogja olvasni a könyveket. És nagyobb valószínűséggel olvassák el angolul, mint lefordítva magyarra. Nyilván magyarul se Szása, se Brittany nem fogja elolvasni. Itt a célcsoport megkeresése is baromi fontos annak, aki meg akar gazdagodni. A harmadik pedig, igen, azt hagytam harmadszorra a kitartás miatt, hogy itt Magyarországon, akik megélnék ebből az írás nevű tevékenységből... Ez egy költséges hobbi, szokták

mondani, de én nem tartom hobbinak, mert nekem életstílus. Van, akinek hobbi, az legyen hobbi neki. De, akik itt megélnek belőle, az körülbelül 10 ember. Nem nevezem őket nevükön. Nem azért, hanem mert mindenki tudja, aki tudja. Ez a 10 ember baromi jól megél az írásból. Most ezt nem... ezzel nem minősítem, hogy jó vagy rossz, megél belőle. Elolvassák a könyveit, akkor valószínűleg jó. Akkor valószínűleg nem kutyaütő, vagy az is van. Mert annak is van piaca, hogyha valaki annyira rosszul ír, hogy azért olvassák. Komolyan ismerek ilyet. Borzalmasan ír. Nem tudom, mert én nem olvastam tőle. De majd el fogom, majd egy harmadik életben. Annyira rosszul ír, hogy őt direkt azért olvassák, hogy röhögjenek rajta, aztán lecímkézzék. Én ezzel nem értek egyet.

ALT: – Én sem. Ez olyan, mint azok a videók, amiket felraknak magukról, hogy hogyan estek le a lépcsőn, vagy mit tudom én, és mindenki röhög rajtuk. Most csak mondtam egy példát.

ROW: – Hú, azt nagyon utálom egyébként, igen!

ALT: – Oké, hogy megnézik millióan, de röhögnek. Ha az ember ilyen dolgot csinál, hogy ír, akkor ne röhögtesse már ki magát!

ROW: – Nem tudom, hogy neki mi a motivációja, vagy, hogy ő ezt felfogja-e így, vagy bármi, de olvassák, és

rettenetesen ír állítólag. Én nem tudom mondani. Nem olvasom. Tehát mások olvassák. Ez is lehet motiváció, de annyira nem pozitív. Hát mindenki döntse el, hogy mit akar. De, aki meg akar gazdagodni belőle, be kell, hogy kerüljön ebbe a 10-es listába. Vagy lehet, hogy 20. Nem tudom. A több ezer magyar íróból. Én gyűjtögetem a magyar szerzők neveit... Én gyűjtögetem a magyar szerzők neveit. Egy szerzőről tudjuk, hogy 46, szerintem már lassan 47 álneve van. Nemere István. Fönn is van Molyon, szóval nem mondtam el nagy titkot. De úgy átlagosan 1-2, maximum 3 neve szokott lenni egy-egy szerzőnek. Kevesebb, akinek 5-6 vagy 10. Talán Nemerének van egyedül, akinek 46. Szerintem van egy 47. is, csak még nem tudtuk bebizonyítani. Kiderül. Ki fog derülni előbb-utóbb, úgyis valaki köpni fog. És a lényeg az, hogy ebből a szerzői listából több mint 1250 név már fönt van. Ennél csak több ember van, aki ír, csak még nem találtam meg őket. Én kutatom, keresem őket, meg szembejönnek, általában megkeresnek vele, tehát már tudják, hogy én gyűjtöm a listát. Meg van egy külön listám, amiben még van 600 név, amiből 400 író pluszban. Tehát ez akár 2000 író is lehet. 2-3000 ember, ebből ugye zömében egyneves írók, mint például én is egyelőre még egy néven publikálok: Robin O'Wrightly. Persze be van készítve pár másik név is, de az

megint más téma. A Wattpadon egy másik néven publikálok, az megint egy másik... Az a nagyon extrém, az már olyan eléggé, az már nagyon szűk olvasórétegnek, akik kifejezetten azt a beteg, perverz vonalat szeretik. Azok kapnak abból is. Nesztek, olvassátok! A lényeg, hogy rengeteg ilyen magyar szerző van, de ebből iszonyat kevés rész profitál jól. Teljesen megvan a joguk, hogy profitáljanak belőle, de Magyarországon nem igazán lehet megélni írásból. Tehát inkább érdemes olyan motivációt találni, ami ezen túlmutat.

ALT: – Meg hát legyen olyan munkahelye... Szóval, hogy kell mellette valami más tevékenységet is végezni mindenféleképpen.

ROW: – Ha meg akar élni valamiből, akkor el kell menni dolgozni.

ALT: – Igen, abszolút. Én is így vagyok vele.

ROW: – Ezzel nem degradálok senkit. Tehát az írás is munka, méghozzá nem is akármilyen munka, de inkább legyen életstílus, ha tényleg az. Mert azt továbbvinni... Szóval, ha csak arra koncentrálsz, hogy én ezt munkaként élem meg, és ebből keresni akarok havonta százezer forintot, akkor el fog tűnni a lelkesedés abban az első évben, amikor rájössz, hogy nem. Lehet, hogy felkap egy

kiadó, mondjuk, az Álomgyár, mert megtalál és azt mondja, hogy te vagy az álom író, és téged fog szponzorálni. Bármit írsz, a bevásárlólistádat is kiadja és eladják 5000 példányban, és havonta keresel vele ötszázezer forintot... Lehet. Ki tudja? Vagy egy másik kiadó, vagy bármi. Vagy tényleg bejön az Amazonon eladott angol könyved és filmet csinálnak belőle és a következő évben átveszed az ezért járó valamilyen díjat. Simán lehet. Tehát ki mondja meg, hogy nem? De nagyobb arányban inkább az van, hogy az ember jól rákészül, hogy ilyen híres író leszek, meg olyan híres író leszek. Hogy híres író legyél, írd! Ez az első. Anélkül nem lehet senki. Azt bírom, amikor valaki azt mondja, hogy „Hú de híres író leszek”. Mondom, „Írtál valamit?” „Ja, nem.”

ALT: – Én abban reménykedek, hogy kicsit ez a videóinterjú-sorozat is... hát nem azt mondom, hogy biztos, hogy ez fogja megváltani a világot, de hogy kicsit testközelbe hozza az írókat.

ROW: – Nagyon örülök neki.

ALT: – Nem az van, hogy az írók, azok... Tudod. Sokan így képzelik el, hogy az írók elérhetetlenek, akik tényleg egész nap be vannak zárva a szobába, és filozofálnak, gondolkoznak és magvas ötleteik vannak mindig. És amúgy meg a fenéket!

ROW: – Persze. Emberek vagyunk. Igen, ez bennem is megvan, hogy fangörcsöt kapok, amikor visszajelez egy író, hogy bármi, persze. Emberek vagyunk. És nyilván vannak mély völgyek, meg vannak hullámhegyek, amiket megélünk. Az a lényege, hogyha az ember elkezd, és van egy olyan cél, amit teljesíteni is tud. Mondjuk akár ez, hogy azért írok, hogy olvassanak minél többen. És nyilván az olvasson, aki szeretne. Nyilván nem akarom kínozni azt, aki nem. Olvasson mást! Annyi könyv van, amivel Dunát lehet rekeszteni, és minden egyes hónapban újabb és újabb könyvek jönnek ki. Tudom is bizonyítani, mivel jönnek hozzám munkával, és akkor elkészül. De hogy ebben ki is kell tartani. Hogyha nincs pénze az embernek, vagy nincs olyan háttértámogatása, vagy nincs mögötte egy kiadó, az valamilyen módon akadályoztatva van, hogy egy újabb J. K. Rowling legyen belőle. És nem az, hogy nem jó író. Mert sajnós az el fog tűnni, hogyha nem olvassák akarva akaratlanul. Viszont lehet fejlődni. Az a jó benne. Az első a kitartás. Ha nincs pénzed, legyen kitartásod! Legyen kreativitásod! Hogy tudj változtatni! Ha jön valami, akkor legyen az A terv mellé B terv, ha az van, legyen Z terv. Én így jártam. Volt A terv, volt B terv, és egyik se jött be.

ALT: – *De legalább van újratervezés. Beindul a GPS.*

ROW: – Beindul, abszolút. És akkor azt mondja az ember, hogy elmegy a francba az egész. Én akkor is megcsinálom, amit tudok, kijövök e-bookkal. Mostanában e-bookjaim lesznek majd. Én nem tartom kevesebbire az e-bookot, mint a papírkönyvet. Egyáltalán nem! Annyi a különbség, hogy az e-book az olcsóbban kijön, mert nincs nyomdaköltség. Vannak más költségek nyilván.

(A teljes interjú 1:30:45 hosszú.)